

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Trans torrentem Cedron. Torens hic Christus præfiguratur, transijt illum, sicut Daud: quamuis non ficut ille fugiens, sed ostendens à sapientia vinci malitiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

absconditum ab oculis eorum, & non intelligebant
 qua dicebantur. O Deus! ipse vobis oculos aper-
 riat, inquit Apostolus: hoc etiam perpetuo
 deprecor ut vobis lucem infundat, qua distincte
 clarèque cognoscatis immensas diuitias à Deo
 in cruce sua reconditas. *Obsecro ut Deus Pater
 gloria det vobis spiritum sapientis & revelationis,
 in agnitione eius: illuminatos oculos cordis vestri
 ut scitis qua sit spes vocationis eius, & qua diu-
 itia, gloria, hereditas eius in sanctis.* Vocat te
 Deus ut sub vexillo crucis suæ resideas, illam-
 que tibi imponas, carnem tuam coercens vitam,
 que mortificans. Ipse te illuminet & oculos tri-
 buat clarissimos quibus intelligas hic omnia
 eius bona contineri.

§. 15. Trans torrentem Cedron. Torrens hic Christum præfigurat, transiit il-
 lam, sicut David: quannus non sicut ille
 fugiens, sed ostendens à sapientia vinci ma-
 litiã.

¶ 34 **S**ymphimus has rationes ex sola significa-
 tione nominis huius torrentis: potè sunt
 & aliæ multæ sublimes, quas colligimus ex
 eo quod in illo contigisse perhibetur. Fuit torrens
 hic Cedron celeberrimus non tantum quòd
 proximus esset Hierusalè, sed quod fuerit quasi
 quoddam generale & commune sordium sacri-
 legarum templi, vrbisque, receptaculum, illis in
 valle per quam decurrebat combullis, demum in
 illum omnes cineres iniiciebantur (ut testatur
 Adricomius) ut ad nihilum redigerentur, & am-
 plius non apparerent: vnde ex iniectis torrenti
 sordibus, turbidus ipse & immundus defluebat,
 templum verò & ciuitas sordibus omnibus &
 immunditiis erant expurgata. Ita testatur no-
 bis Spiritus sanctus accidisse sub impetu Re-
 gis Ala: Pater illius templum totamque Hie-
 rusalem idolis repleuerat execrãdis, nominatim
 autem idola Dei Priapi non ferendæ turpitu-
 dinis. Suscepit regni habenas Ala & diuino per-
 citus æstro, tantos voluit delere penitus immu-
 ditias sordesque expurgare: hoc igitur egit: idò-
 lum illud & alia quoque contregit & combullit
 in torrente Cedron eorum illi cineres iniiciens.

3. Reg. 15. *Subuertit ipse cum eius, & contregit simulacrum
 turpissimum, & combullit in torrente Cedron. Idem
 contigit piissimo Regi Ezechia: etenim Pater
 illius impiissimus Achaz tot exeterat in Hie-
 rusalem idola, ut §. testetur eloquium. Fecit al-
 taria in vniuersis angulis Hierusalem, in omni-
 bus quoque vrbibus Iuda extruxit aras ad tri-
 mandum ihous, atque ad iracundiam prouocatis
 Dominum. Illo motu in Regem extollitur fi-
 lius eius Ezechias: cepit hic pollutionis tem-
 pli mundare vrbemque tor sacrilegis expurgare
 immunditiis. Præcepit mundari omnia, cun-
 ctasque sordes colligi atque in torrentem con-
 iici Cedron. Extulerunt omnem immunditiã,
 & asportauerunt ad torrentem Cedron.*
 Idem refertur §. litteræ de pronepote illius
 Rege Iosia religione feruentissimo: cum enim
 pater eius Ammon & auus Manasses omnigena
 intulissent idola abominanda, illisque non par-
 uam multitudinem Sacerdotum & sacrificiarum
 consecrassent: ipse ad regni gubernacula coactus
 quem ea de causa multum extollit Spiritus §.
*Talis abominatio impietatis) ilicò omne hanc
 colluuiem idolorum & altarium impiissimã ab-
 stulit cunctaq; deiecit in valle torrentis Cedron,
 omnem hanc igni tradens impietatem, & ciner-
 es demergens in torrente, ne posthac amplius
 apparerent. Præcepit Rex ut prouiderent de templo
 Domini omnia vasa, que facta fuerant Baal, & in
 loco vniuersa milita celi, & combullit ea foris
 Hierusalem in canallem Cedron, & Mudamq;
 Iudam & Hierusalem. Idcirco nomen accepit
 vallis per quam labebatur hic torrens, ut dicitur
 tur: Vallis conuersionis. Non tantum quis idè-
 dem diuina iustitia in extremodie iudicii, quod
 hic instituetur, reprobos concidet concisione
 perualida: sed etiam quia in eodem loco gra-
 uissimi necabantur peccatores & combureban-
 tur, horumque cineres torrenti Cedron iniicieban-
 tur.*
 Ita refert Iosephus: quod dum Sacerdos sum-
 mus Ioiada peruersam illam punire voluit in-
 cantatricem (sic eam inscribit) Reginam Atha-
 liam interfectricem omnium eorum qui erant de
 semine Regis: iussit illam trahi ad vallem Ce-
 dron, ut nec puluis illius superesset, licet illi qui
 iustitiam exequerentur confestim illam ibidem
 trucidãrunt. Perpende quàm expressum torrens
 hic symbolum referat Saluatoris. Erat hic in se
 atque ex natura sua aquarum torrens lymphas. Per
 rum: porro turbabatur immunditas in se receptas
 omnes templi & ciuitatis Hierusalem immun-
 ditias. Christus in se torrens erat & fons aqua-
 rum limpide fluentium gratiarum & virtutum:
 verumtamen æternus Pater effecit illum nostro-
 rum scelorum commune receptaculum in quem
 omnia cõiecit. Testem adduco veridicũ Iliã.
*Pasit Deus in eo iniquitatem omnium nostrum,
 quibus ita turbulentus equalis, eiusq; sunt aquæ
 oblituraz.*

obscure & polluta pulchritudo, ut illi ipsi qui
 prius illum probè noverant; postmodum eum se
 nosse negant. *Consideravimus eum despoli &*
novissimum virum, &c. Vide nre repinimus
nos. Atque sicut ait D. Paul. nostram assumpsit
inopiam; ipse factus inops, ut nos opibus ditaret
et nos in opibus ditaret. Eadem phrasi dicemus
quod in se nostram suscepit inopiam ut per
illam nos honoraretur, nostra vulnera et per il-
la nostrorum criminum vulnera sanaret, nostras
penas ut eum illis nos in stacum referret glo-
ria, nostram mortem ut per illam divinam vitam
*obtinereamus: *Paulum pro nobis maledictum*, iuxta*
Apostolum; & quam nos merebamur maledi-
ctionem in illum coniciit quantum ad penam
et aeternam nos accepereus benedictionem.
Paulus est pro nobis maledictum, ut in gentibus be-
neditio Abrahe fieret in Christo Iesu.

Voluit pariter Evangelista huic corpori spiri-
 tum infundere, & huic vultu corpus applica-
 re, quia David aliquid horum mysteriorum præ-
 figuravit. In patrem peccatis surrexit filius Ab-
 salon postquam inter fratres eum præ ceteris pa-
 tris carnaliter & diabolice motus regnandi cupi-
 ditate, studuit illud patri eripere, sibi que con-
 quirere. Rex consueque prospera successit fortuna,
 ut David vite sue cernens discrimen illiq; con-
 silium fugiens egressus sit de Hierosaleme, mili-
 tes suos & Principes ad hoc adhortatus: *Surgite,*
fugiamus, neque enim erit nobis effugium à facie
Abisalon, festinate egradi: ne forte veniens occidet
nos, &c. Egredietur de Hierosaleme militibus suis
causiparus; & transiens torrentem Cedron ad
*montem se recipit Oliuarum. *David ascendebat**
montem Oliuarum scandens & flens, nudis pedibus
incedens & aperto capite. Nō sine mysterio Spi-
ritus S. has omnes expressit cum cūlārias. Hoc
tunc agebatur, ut perpende nunc id, quod per il-
lum indicabatur. David sanctissime Christe mi
Salvator: ecce filius tuus refractarius Iudas quē
fugularibus donis liberaliter præveniisti: cum
inter discipulos illum elegeris in A postolum, in-
ter Apostolos temporalium illi elec mosynarum
acceptationem commendaveris, cui emendandi insti-
tuos potestatem tradidisti, refulcētādi mortuos,
vivendū dēmonia, sicut ceteris Apostolis, pe-
des illi abluiti, carnem tuam in cibum & ip-
sam tuam sanguinem in potum illi propinasti,
ad dignitatem Sacerdotij & Episcopatus promo-
visi: post hæc omnia, sacrilgā minis incensus
avaritia, & plus quam diabolice cupiditate in-
flamatus, in te fradistogus arma mouet & tuam
Uision. Eap. de la Naxa, Lapi. IV.

egit necem ingratisimus: iam Domine mi-
 contractum inuit & venditionem: iam turbam sibi
 comparavit quā te capiat innocentem. Quid
 rerū agis David sanctissime: Egreditur de Hier-
 osalem, transiit torrentem Cedron quatenus
 se recipiat ad montem Oliveti. *Vadit ascendens*
clinum Oliuarum scandens & flens, nudis pedibus
incedens, & aperto capite. Caput eius erat divini-
tas: Caput Christi Deus. Pedes, sanctissima eius
humanitas. Nunc hora est in qua natura illius
divina magis operitur, & clarius humana aperit-
ur iustitias. Quales lacrymæ de divinis eius
luebant oculis, dum ruinā loget perfidi filij sui,
& hūc à Sarana out sibi eripi ingemiscit? Si quā
do residens in cœna vidit illū egredientē ut pro-
ditionis feditiosa negotium ageret narrant D.
Ioan: seipsum turbaverit, & protestationem eō-
*derit divinis plenā affectibus: *Turbavit semetip-**
suum & protestatus est. Quenam sunt hæc Domi-
ne in protestationes? Quenam hæc viscerum
tuorum, & faciei turbatio formosissime? Non
seipsum plangit sed illum luget male fortuna-
tum: dolenter accipit illius filij perditionem, cor
illi pungitur, & comprimitur, & protestatur se
nullius culpæ nexum, cum nullam ipse ad tan-
tura faciens contra Dominum agendi dedisset
ocassioem. Quid modo faciet, quando divinis
suis oculis illū videt per vrbis Hierosalem pla-
teas discurrentem, quarentem & ordinantē co-
pias militares, turbamq; eisdem ad capturam
animantem, consilia & præcautiones suggerentem,
Dominum suum accusantem, ut inposito-
rem & necromiticum, ne forte manibus eorum
salvus elabatur? Quam ex animo plorans diceret
*in corde suo illud Davidis: *Abisalon fili mi, fili mi**
Abisalon, quis tibi det, ut ego moriar pro te? Por-
ro in quantum illud figura erat & hoc figuratum,
hoc illud debebat præcellere, ut figuram veritas,
picaturam vivum, & obscuram vultum sol cla-
rissimus. David fugā sibi consulebat, ne forsā à
filio inventus interiretetur: ea voluntate eran-
*Christus
 Iudas et
 David
 Abisalon
 debet.
 Ios. 13. 25*

Christus
 Iudas et
 David
 Abisalon
 debet.
 Ios. 13. 25

IV.
 Christus
 Iudas et
 David
 Abisalon
 debet.
 Ios. 13. 25

V.
 Christus
 non fugit
 scendit in monte
 Oliuarum, festinus
 egreditur sicut Da-
 vid
 Hierosalem: ne forsā eō
 accedēs filius Parti
 vid
 sumanus iniecturus, tam in illa eam minime re-
 spe-
 giebat.
 ritredireō ait: *Surgite fugiamus, &c. festinate*
egredī, ne forte venies o c. per nos. Porro Christus
*fugam non inuit nec suis ait ut David: *Surgite**
fugiamus, sed surgite eamus hinc. Ostēdens quā
volūtaria sit sua profectio, nec egreditur de Hier-
osalem, ne forsā in ea illū inveniāt, nec tran-
sit torrentem Cedron & montis fastigia pete-
Oliuarum in eis abscondendus, imō potius hoc

IV
 +

a Hom. 8. agit (ex opinione D. Chryostomi (a) & D. Cy-
in Matt. ril.) (b) vt tantò Iudas facilius eum inueniat,
b L. 11. in habeatque ad manum, quem ministri possint
Ioan. 6. 31. comprehendere; nam eo modo eum erat cap-
 turus nullum veritus tumultum & populi sedi-
 tionem, quam committere in ciuitate fore præ-
 sagiebat.

Notant Euangelistæ, quod licet Principes Sa-
 cerdotum summo opere Christum capere deside-
 ratet, tamen illos semper timor retinuerit. *Time-
 bant vero plebem: quia scius Prophetam vitum-
 bant vero plebem: quia scius Prophetam vitum-*

Marc. 14. que Sanctum eum habebant: vnde modum capi-
 endi illum seclabatur, quo fieret commodius
Luc. 22. 6. abque vlla populi commotione. His conformi-
 ter aduertunt D. Marcus & D. Luc. quod cum

V. I.
 Iudas
 quærit
 Christum
 tradere
 sine tur-
 bus.

eum Iudas mercator impius vendidisset, sollici-
 tus occasionem indagauit & locum quo posset
 eum capere & Iudæis tradere opportunus: hoc
 est scortum extra populi tumultum, quem Prin-
 cipes ipseque traditor excitandum fore suspi-
 cabatur, quosque omnis populus ad defensionem
 Christi armatus profiliret. Exinde querit ar op-
 portunitatem, vt traderet eum sine turba. Vnde
 hoc vnicè præcepit, vt illum in horto reperit,
 in quem pro more suo seclabatur oraturus à
 turba separatus. Cum hoc Dominus cautum
 nollet Iudæ desiderium, ipse eundem petiit lo-
 cum quatenus ab ipso posset inueniri & semoro
 omni timore, prout desiderabat, tradere illum
 inimicis. Hoc D. Ioan. indicant: cum enim di-
 xisset: *Egressus est Iesus trans Torrentem Cedron*

Ioan. 18. 2. in locum vbi hortus erat, quem ingressus est, ad-
 iungit sciebat autem & Iudas qui tradebat eum
 locum: quia frequenter Iesus conuenerat illuc cum
 discipulis suis. Notanda venit hæc coniunctio:
 Et, sciebat & Iudas locum: quia in SS. literis
 sæpè vim habet casualis, sicut in illo quod di-
 ctum est Virgini Deiparæ à cognata sua Elisa-
 beth. *Benedicta tu in mulieribus, & benedictus*

Luc. 1. 42. fructus ventris tui, id est, benedicta tu: quia bene-
 dictus fructus, &c. Hòc supposito significat Eu-
 angelista. Seclit Dominus in hortum: quia lo-
 cus erat in quo Iudas sciebat Dominum inue-
 niendum, & idcirco ad illum frequenter Do-
 minus cum discipulis suis dixerat: quatenus
 excommunicatus ille à quo tradendus erat, quan-
 do proditoris lux scelus executioni mandare
 voluisset, in querendo non laboraret.

Felitus fugit Dauid & deserit Hierusalem:
 quatenus si filius patricida & rebellis magnà in-
 stee diligentia patrem comprehensus, multò
 grauior sit Parris quàm se à filij liberet intentio-
 ne. Ne forte præcepit nos, nec ipse diligentior

ad me capiendū procedat, quàm ego ad fugien-
 dum. Felino gradu properat de Hierusalem ex-
 ire. Dominus, & in hortum tendit monti vici-
 num Oliuarum: vt si Iudas omnem mouerit la-
 pidem vt eo accedat Dominum suum caperetur, in hortum
 nullum non omittat lapidem Dominus vt tra-
 ditorem præueniat ab ipso capiendus: ita vt non
 Iudas illum sed Iudas ipse præoccupet. Mel
 quidem sententiæ certum hic impletum quod
 de sapientia Salomon allent sapientissimus. *Pre-
 occupat qui se conuiscunt vt illis se prior ostendat.*

Ad litteram loquitur de sedula diligentia, quâ
 Deus eos præuenit, qui illum pro salute sua con-
 cupiscunt & inquirunt: etenim ipse est, qui prior
 diligit, vocat, secl offert, & currit obuius. Porro
 possemus illa præfenti accommodare propositio-
 nem non enim eò tantum animò Dominus proficis-
 citur, ne fortè à Iuda præoccupetur, vt dicitur
 & verebatur de Absalone Dauid. *Ne forte præ-
 occupet nos, sed ipse tantà præcurrit diligentia se-
 dulus, vt ipsum præoccupet Iudas capnam
 suam iam meditauerit. Præoccupat qui se conuiscunt.*
 Pareat igitur quòd, sapientiam non vincat
 malitia. Magnam passus est Iudas agnos-
 ciam, suam peruersam impletus cupiditatem,
 egrediendi de cœnacuulo, quatenus executionis
 mandaret, quam animo conceperat, traditio-
 nem Domini in manus inimicorum: at multo
 graniori ipse Dominus torquebatur anxietate
 præ charitate nimia & amore, vt hoc impleatur
 in tantum vt illi diceret: *Quod facis fac citius*
 Vadit & pergit. Iudas diabolica agilitas dili-
 gentia multum copias ad proditoris scelus ar-
 maturus: vult Dominus vt constet, omnibus
 quòd maiori ipse flagget desiderio, vt capiant,
 quam Iudas vt eum capiat: si namque hunc
 aut impellat auaritia, Christum agitant vices
 amoris multò superiores, & desiderium redem-
 ptionis hominum, Patrique sui æterni motus
 obedientia. Procurrit Iudas iniqua turbata
 sollicitudine, gradumque duplicat ad locum
 quem præuocet & præconcepit, vt quando ac-
 cesserit, nondum illinc Christus decessisse po-
 tuerit: sed suum Christus multò velocius gres-
 sum triplicat, ne prior Iudas accedat: eumque
 non reperiens delusus abscedat: indubium enim
 est quod quantumvis gnaua sit malitia, tamen
 illam præcurrit sapientia, quæ ab illa se supera-
 ri non patitur: hoc audimus ex ipso Spiritu
 Sancto: suam scilicet diligentiam cœterorum
 omnium superare diligentias. *Omnibus melior Iudas
 est sapientia. Legit D. August. Maius eius agilitas,
 scelerisque omnium metibus.*

O bone Deus quam diligentes motus excitat ipsa malicia ut Dominum comprehendat. In Iuda copia & avara operabatur avaritia quam adeo diligentem asserimus ut eam viderit Propheta Zacharias alis instructam milui, sub figura quorundam mulierum, mensuram desertium fallam: cum enim miluus volatu sit celerissimus, significat quam festini sint & veloces in suis clandestinis avari negotiis & fraudibus: quod possint desiderij sui inexplebiliter implere mensuram, Sacerdotes vehementer inuasit affectus invidiae: hae etenim velut stimulus acutissimus pungebat illos, & cor penetrabat: nam illam describit Spiritus sanctus in simbolo lanceae penetratiuae, unde vocat illam spiritum compungentem. *Dedit illi spiritum compungentem*: etiam si praeter fulminem imperium, quo fertur ex natura sua agitantur equi, cui insuper assessor calcari sic pugnat ut latera percutat, efficit ut parietes vallaque transierit. Tales erant illi, quos praeter ingenitam animi inastiam, diabolus stimulo prouocabat furentis inuidiae acutissimo. Principes similiter honoris excitabat ambitio: hic etenim ventus est turbulens, & efficax, qui peccatorum mare commouit ut monstratum est a Deo Danieli. Propria Demoneum in furias agit malicia qua contra sanctos acriter impellitur, quatenus quem deuorare possit, ac acerbiori stimulaturore, quam leo rugiens, circuit. *Quaerens quem deuoret*: ita D. Petr. Hac nocte dormiant nulli, omnes excitati, vigilantes omnes suis agitati desiderijs, affectibus violentis & efficacibus impulsis: ceterum omnibus mobilibus mobilior est sapientia.

VIII. Quantomus magna omnes diligentiam protuberantior opia diuino impellitur amore qui pennis mouet, ut multo velocioribus quam omnium amor sit quam creaturam. *Ala eius ala ignis atque flamma*. *Volat ad eum*, testatur sponsa iuxta lectionem D. Ambr. non ut, ubi nostra vulgata legit. *Lampades eius, lampadae eius, ignis atque flammam eum*. Itaque nomen quod *Car. 6. ualidetur* in mundi illi imponitur hoc est *Ala eius, colora, sissima, spolia detrahere*. Eaque vidit sponsa. *Ala gressibus ita incedentem acceleratis ut moueret, ita & colles cuius superaret*. *Eccc iste ueni saluare* in montibus, *transiens colles*. *similis est delictus* mens *copra bimulorum* ceruorum: Prouit profertur D. Gr. a D. Ambr. & D. Aug. eum *Car. 1. uidet David ut robustissimum giganteum corde* *itaque*, *rem, amore flagrantem iterque iuui carpentem* *in eum*. *Exultant ut gressu ad eundem uiam*. *Et etenim* *de lae* *et opior, dicit id quod iam declarauimus, quod*

nampe Dominus diuino quodam delibutus gau. *Isaac 4. dio, in cora cantauerit hyraum, ut dicunt Eu. & in psa. angelisq; quatenus inde iter suum inciperet* *gref. 118. Ser. 6* *su multo velociori, quam quis in gigante possit* *c. L. 4. Co. notare velocissimo*. Ideo tantam procedit ad *seff. c. 12. hortum diligentia, ubi illum Iudas militibus & apud La. iulitij ministris comitatus inueniat quos Petu. *rim. sop. 8. cipis & Sacerdotes cum captiuos emiserant, in *uof. 24. hoc ostendens, quanto sit superior vis amoris, d. Pf. 184. quod trahitur ad mortem, ea peruersitatis auarie, liuidae, & ambitiose totius uniuersi timo & furentis omnium inferni cacodemonum.***

O vices ignis diuini, qui si corda nostra comprehenderet quam multo diligentiores nos efficeret ad ea quae diuino spectant obsequium quam mundani sunt, propriis agitati utilitatibus & ambitionibus ad peritura. Satis liquidum constat quanto praecedat hominum amor ille diuinus: nihilominus pendere quod amor hominis Dei accendit peccus, eumque ad illius splendorem ita sedulum efficit: ut quamuis mors sua foret tam molesta, tamen illam tantam quaerit sollicitudine, graduque duplicato, ut omnem inimicorum suorum praeniat diligentiam: quid ageret amor Dei, si peccus hominis inuadens accenderet? *Amor operatur magna, si est: si au. D. Gr. tem operari uentis, amor non est. Hoc ierecto ga. Hom. 30. bile est D. Gregor. argumentum. Cape experientiam effectus in corde Apollolorum, quando illis superuenit, eosque ignis hic diuinus occupauit. O sponse mi dilectissime, sic sponsa caelestis loquitur, illum in corde meo diuinum ignem accende & patebit quanta post te curremus agilitate, odore deliciarum tuarum attracta stansissimo: *Trabe me post te curremus in odore unguentorum tuorum*. Nemo non videt quam longe distes ab hoc igne, quandoquidem tam tarde & grauites Christum insequaris, quam lente procedis in ieiunijs, in elemosynis, in operibus mortificationis, quam quietus resides & immotus, ut pauperi subuenias, hospitale uisites, & redimas captiuum: *Si autem operari uentis amor non est.**

h. 16. *Coepit pauere, & tradere, & mortuus esse. Ingressus est Christus uertum, in quo fructus collegit pomorum, pauorem, iudicium & iustitiam. Hos autem uentis affectus.*

Egressus est igitur Christus de Hierusalem, & transmittens tortorem Coelion uiam suam duxit uersum montem Oliueti ex altera

177

Cant. 1. 2.

37

